

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Første behandling af lovforslag nr. L 226: Forslag til lov om ændring af lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser. (Udvidet adgang, supplerende adgangskriterier og større fleksibilitet).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs).
(Fremsat 31/3 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Christian Lund Jepsen (V):

For Venstre er det vigtigt, at flygtninge og indvandrere, som vi har givet varigt ophold i Danmark, får en god mulighed for at komme ud på arbejdsmarkedet. Det er jo helt afgørende for deres mulighed for at blive integreret og komme til at bidrage positivt til udviklingen af det danske samfund.

Derfor synes vi, det er et positivt forslag, vi her behandler, hvorefter det bliver muligt at tilrettelægge særlige grundforløb for flygtninge og indvandrere, hvorved de får bedre muligheder for at blive optaget på uddannelserne og bedre muligheder for at erhverve de danskunderskaber, der er nødvendige for at gennemføre uddannelsen.

Jeg synes også, det er vigtigt, at det her lovforslag kommer rimelig hurtigt igennem, så vi kan komme videre med at tilbyde den mulighed. Det er afgørende, og det undrer mig en del, at man i høringssvarene mener, at det godt kan vente et stykke tid. Det synes jeg faktisk ikke er rimeligt over for de mennesker, som kan få en bedre mulighed for at komme i gang med en uddannelse her.

Jeg er ikke i tvivl om, at der blandt flygtninge og indvandrere findes mange mennesker, der kan bidrage positivt med deres arbejdskraft i social- og sundhedsuddannelserne. Det viser de kurser, der hidtil har været afholdt. Faktisk er erfaringerne rundtomkring i landet ganske gode, og det kan på mange måder være med til at fremme integration og forståelse.

Venstre hilser det også velkommen, at der med lovforslaget bliver bedre mulighed for bogligt svage elever for at gennemføre uddannelserne, nogle, som måske mere har et praktisk håndlag end boglig indsigt. Samtidig hilser vi det også velkommen, at man får mulighed for at

lave kortere forløb for elever, som kun har brug for det.

Venstre synes i øvrigt også, det er en god idé, at der i forbindelse med optagelsen bliver foretaget en reel kompetencevurdering. I det danske uddannelsessystem er vi stadig ikke gode nok til at acceptere folks kompetencer, som er erhvervet i andre sammenhænge, men naturligvis må det ikke betyde, at adgangskravene udvandes.

Når man læser høringssvarene, er der også nogle forhold, der springer i øjnene, f.eks. er der udbredt skepsis over for, om uddannelsernes kvalitet kan fastholdes på det hidtidige niveau. Det betyder også noget for Venstre, at det bliver tilfældet. De færdiguddannede skal have de samme kompetencer og kvalifikationer som hidtil, så vi vil også nøje følge, at det bliver tilfældet.

Vi håber, at der bliver et hurtigt udvalgsarbejde, så vi kan forbedre uddannelsesmulighederne for svage grupper i samfundet.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg forstår ikke rigtig, at Venstre ikke lader tvivlen komme uddannelsen til gode. Som jeg har læst høringssvarene, så synes jeg, der er en meget overbevisende argumentation for, at det at gøre uddannelsen mere attraktiv og åben over for mennesker, som har en anden etnisk baggrund, findes der ganske gode muligheder for. Der er gode erfaringer, konkrete erfaringer, virkeliggjorte erfaringer med, hvordan man skal gøre det. Samtidig har vi en uddannelse, som det faktisk er lykkedes at gøre til en attraktiv uddannelse også for den.

Baggrunden for den reform, som man er ved at have implementeret nu, var jo netop, at det var en slags aktiveringsuddannelse, og at der ikke var nogen attraktion i at deltage i den for unge. Hvorfor gennemfører man så det her, før reformen dårligt nok er tør bag ørerne og slet ikke evalueret, når man faktisk har gode erfaringer med, hvordan man kan tilgodese netop den her målgruppe? Det forstår jeg simpelt hen ikke.

Kl. 18.15

(Kort bemærkning).

Christian Lund Jepsen (V):

Sådan læser jeg nu ikke høringssvarene, jeg læser høringssvarene sådan, at man vil vente 1 år. Jeg er sikker på, at det her lovforslag vil gøre det endnu bedre for de grupper, vi taler om. Det er jo nogle grupper, der har behov for længere tid i

grunduddannelserne, og det synes jeg da er meget fornuftigt. Jeg forstår ikke Det Radikale Venstres indvending, for sådan opfatter jeg det ikke, og sådan læser jeg heller ikke høringssvarene.

Jeg læser i høringssvarene en bekymring for, om kvaliteten er god nok. Jeg læser også i høringssvarene, at jeg synes, man skulle vente, til man alligevel skulle evaluere det på et tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg forstår ikke helt, at det ikke gør indtryk. FOA skriver jo f.eks., at en lovændring ikke er nødvendig. Man anerkender fuldstændig de målsætninger, der er, at flere skal have en uddannelse, at uddannelseskvaliteten skal fastholdes, og alligevel vurderer den fagforening, som organiserer de allerallerfleste med denne uddannelsesbaggrund, at lovændringen er unødvendig. Hvad er det så, der gør, at Venstre insisterer?

Det er meget svært at finde ud af, hvad der er de reelle intentioner bag det her lovforslag, og det hænger jo sammen med, at når man læser høringssvarene, når man læser lovforslaget, så kan man ikke se andet end en udtynding af uddannelsen; så kan man ikke se andet end et forsøg på at sænke kvaliteten; så kan man ikke se andet end et forsøg på at gøre det sværere for dem, der tager uddannelsen, faktisk at bruge den som afsæt ikke blot til arbejdsmarkedet, men jo så sandelig også til videre uddannelse.

(Kort bemærkning).

Christian Lund Jepsen (V):

Så læser vi ikke det samme, for jeg læser ikke, at der er en udtynding af uddannelsen. Jeg læser heller ikke, at der er en sænkning af kvaliteten i uddannelsen.

Jeg accepterer selvfølgelig, at FOA skriver det, jeg tror faktisk, der er god brug for det. Der findes masser af eksempler på, at det er godt, at folk kommer ind den vej i systemet. Og jeg tror faktisk, at der er brug for, at vi gør en ekstra indsats, og det er jo ikke alene FOA, der bestemmer det. Vi har jo vurderet, at vi kan få endnu flere ind.

Jeg har faktisk været ude at besøge de kurser, der er nu, som er forkurser for i det hele taget at få folk ind, og jeg synes faktisk, at vi godt kunne sætte dem bedre i gang i forbindelse med det system, der er. Derved tror jeg faktisk, vi kan fremme integrationen og forståelsen, for der er man-

ge kræfter her, som kan bruges meget godt ude omkring på de steder, hvor uddannelserne bliver brugt.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Hr. Christian Lund Jepsen ved så også fra høringssvarene, at der på SOSU-uddannelserne faktisk er 11 pct. mennesker med anden etnisk baggrund. Hvad er måltallet for Venstre her? Er det 20 pct., er det 30 pct., eller hvor langt ønsker Venstre at gå op? Hvad er det næste skridt, hvis de ikke kan komme ind, hvor meget skal man så forringe disse uddannelser for at få dem ind, vil jeg spørge hr. Christian Lund Jepsen.

Og er Venstre normalt ikke enig i, at det ikke må være uddannelsernes kvalitet og indhold, vi slækker på, men at vi derimod skal sikre, at mennesker har de fornødne forudsætninger for at starte på uddannelsen frem for at slække på indholdet og kvaliteten?

(Kort bemærkning).

Christian Lund Jepsen (V):

Jo, men nu har vi jo to forskellige udgangspunkter, for jeg mener heller ikke, at vi slækker på kvaliteten, og jeg mener sådan set overhovedet ikke, at uddannelserne bliver forringet med det forslag her.

Vi vil gerne diskutere under udvalgsarbejdet, om der er nogle af de bekymringer, der er relevante, men jeg har ikke hørt dem endnu. Derfor vil jeg heller ikke sige, at der er et måltal. Så mange som muligt, der har lyst til det, og som er egnet til det, skal selvfølgelig ind på de uddannelser, men om det er 11 pct. eller 20 pct. er ikke interessant.

Men den grundlæggende præmis, at vi forringer uddannelserne for at få flere ind, den køber jeg ikke af hr. Carsten Hansen, for det er ikke tilfældet.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Det er sådan, at i regeringens eget lovforslag og motivering herfor står der, at »Regeringen agter endvidere at lette adgangen til social- og sundhedsuddannelserne for de unge, der er mere praktisk end teoretisk anlagt, således som der allerede er skabt mulighed for inden for erhvervsuddannelserne.« Vi skal nu lige have spurgt til, hvad det er for nogle muligheder, men det vil sige, at man altså letter adgangen for de mere

praktisk begavede og dermed også for mennesker med anden etnisk baggrund.

Hvad er årsagen til, at man ikke bygger på de erfaringer, som social- og sundhedsskolerne jo har gjort, med nogle faktisk ret gode og udbytte- rige AMU-kurser? Masser af skolerne her i København, Aalborg og Århus har lavet optag via AMU, man har lavet forkurser osv. Var det ikke en vej, Venstre synes var god, eller er den for dyr for Venstre? Er det det, der er humlen, at det koster penge, og så kan Venstre ikke være med, hellere køre den anden vej over?

Kl. 18.20

(Kort bemærkning).

Christian Lund Jepsen (V):

Jeg synes simpelt hen det er lidt hykleri, når hr. Carsten Hansen fremstiller det sådan, at fordi vi ændrer det ved at gøre det lidt lettere at komme ind på grunduddannelsen til social- og sundhedsuddannelsen, at så er det ensbetydende med, at de, der kommer ud i den anden ende, også er dårligere til det. Det er jo netop det, lovforslaget skal sikre at de ikke er.

Jeg sagde i min ordførertale, at de færdigudannede skal have samme kompetencer og kvaliteter, som de hidtil har haft. Det mener vi også. Vi skaber jo mulighed for at lave længere introduktion, for at de kan få et længere forløb i grunduddannelsen, og det er jo netop for, at de skal komme op på det samme niveau, når de er færdige. Det er jo ikke sådan, at vi vil ødelægge uddannelsen eller svække uddannelsen. Det synes jeg er en bagvendt slutning, hr. Carsten Hansen kommer med.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Tak til hr. Christian Lund Jepsen. Og så er det hr. Carsten Hansen.

Carsten Hansen (S):

Då vores ordfører, hr. Bjarne Laustsen, ikke kan være til stede, har jeg sagt ja til at holde hans ordførertale.

Det her lovforslag, vi skal behandle, har jo været i høring temmelig tidligt på året, men blev trukket tilbage igen. Man kan sige, at hørings- svarene viser, at det, at man i virkeligheden lemper optagelseskriterierne til uddannelsen, sikrer, at der nu er to veje ind i uddannelsen.

Vi havde hellere set, at regeringen havde brugt kræfterne på at vente til evalueringen af uddannelsen. Vi var jo i vores tid enige om at tilføje uddannelsen 230 mio. kr. mere om året. Det

viser sig i øvrigt, når vi kigger på optaget til uddannelsen, at den for første gang i mange år er en succes, især på ungdomsuddannelsen; den har jo i mange år været en af de største succeser på hele voksenuddannelsesområdet.

Men vi havde gerne set, at man havde ventet til evalueringen, og man samtidig havde sikret, at de her mennesker – for vi har jo ikke noget imod, at man bruger erhvervsuddannelserne, herunder SOSU-uddannelserne til at integrere mennesker også på arbejdsmarkedet – i virkeligheden havde muligheden for at opfylde de samme krav, inden de blev optaget i uddannelsen frem for at slække på optagelsesvilkårene.

Derudover vil jeg sige, at der viser sig også via høringssvarene en del usikkerhed om økonomien i forslaget, og vi vil selvfølgelig under- vejs afdække, om de penge, der bruges på at lave særlig tilrettelagte forløb for voksne, der er mere praktisk end teoretisk anlagt, vil blive taget fra SOSU-skolerne.

Derudover har der været en vis frygt hos nogle af dem, vi har talt med, for, at der også forsvinder penge fra det almindelige integrations- arbejde ude i kommunerne. Det vil vi selvfølgelig kigge på og have afdækket.

Men vi frygter altså, at økonomien bliver ud- hulet. Vi synes, at man skulle have ventet til eva- lueringen i 2005. Vi er også bange for, at uddan- nelsens renommé, det, vi nu har fået opbygget via væsentlige ressourcer af både menneskelig, faglig og økonomisk karakter med en voldsom saltvandsindsprøjtning, går fløjten, ved at man nu kan komme ind, hvis man er mere praktisk begavet end teoretisk, som der står.

Jeg synes ikke, det er godt. Jeg havde ønsket, at man havde brugt kræfterne på at sikre, at de mennesker med den baggrund havde fået noget mere uddannelse, inden de gik i gang, et AMU- kursus, et forkursus osv., således at optagelses- kriterierne i uddannelserne var blevet de sam- me. Vi frygter altså, at man udhuler uddannel- sen.

Derudover må vi sige, at det jo er underligt, når vi kigger på uddannelserne, at frafaldet er størst i praktikperioden og ikke i skoleperioden, og det er faktisk her, hvor disse mennesker, der er mere praktisk end teoretisk begavede, kom- mer ind. Så i virkeligheden er det måske ikke her, og så kan man jo med god ret sige, at SOSU- uddannelserne i forvejen påtager sig en stor op- gave med at uddanne mennesker med anden et- nisk baggrund.

Vi har ikke noget imod særlig tilrettelagte forløb, hvis de er med henblik på, at man kvalificerer sig til at tage uddannelsen på ganske normale vilkår. Men vi vil stille en række spørgsmål undervejs under udvalgsbehandlingen og få afdækket de her spørgsmål, men umiddelbart kan vi ikke støtte forslaget, som det ligger.

(Kort bemærkning).

Christian Lund Jepsen (V):

Først vil jeg gerne spørge hr. Carsten Hansen, om hr. Carsten Hansen mener, at det, at man ændrer optagelsesvilkårene, automatisk medfører, at de, der kommer ud i den anden ende, også er dårligere kvalificerede?

Så sagde hr. Carsten Hansen, at niveauet eller prestigen i uddannelsen ville falde. Er det, fordi man tager flere folk ind med anden etnisk baggrund?

Kl. 18.25

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Nej, det har ikke noget med det at gøre, det har noget at gøre med, at man for visse uddannelser ændrer optagelseskriterierne. Vi har lige diskuteret lærer- og pædagoguddannelser i dag, hvor man styrker optagelseskriterierne. Prøv at tænke sig, hvis man nu sagde, at de, der er særlig praktisk godt begavede, også kan få lov, og i en helt særlig gruppe, at gå ind i de uddannelser. Det var der ingen der ville finde sig i. Men det kan man altså godt gøre på SOSU-uddannelserne, for der er måske ikke nok, der råber op, eller hvad?

I virkeligheden findes der en masse redskaber til at bringe de her mennesker op, men det koster jo penge, det koster penge at lave særligt tilrettelagte forløb på AMU-kurser osv., hvad man har stor succes med i København og i Århus.

Vi har haft dem i deputation før hr. Christian Lund Jepsens tid i Folketinget for at fortælle om, hvad man gjorde, men der er jo skåret voldsomt på AMU, voldsomt. Der er rammer og lofter og kvoter, og i år får de kun 65 pct. af det, de fik sidste år. Det kunne være, at det var den vej, man skulle gå, frem for at ændre på kvaliteten af uddannelsen. Vi får to slags optagekriterier: Hvis du er praktisk begavet, kan du komme ind på lidt dårligere vilkår end de almindelige. Jeg tror i virkeligheden, at man skader både uddannelsen og dem, der er i den, ved at forringe vilkårene på den måde her.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Tak til hr. Carsten Hansen.

Så er det fru Louise Frevert.

Louise Frevert (DF):

Dette forslag er jo en del af forårspakken og skal være et skridt i den rigtige retning til at få flere ind på SOSU-uddannelsen.

Men når det så er sagt, er det kun rammen, vi er enige i, og den nøjagtige ordlyd i indholdet er ikke helt, hvad regeringen og DF er blevet enige om, eller også mangler der et betækningsbidrag fra ministeren, som vi så må vende tilbage til.

Det ser ud til, at intentionerne bliver indfriet ved, at indvandrere med ikke optimal sprogindgang til uddannelsen kan tage et danskforløb i grundforløbet, således at der sikres samme dansksproglige kompetencer i det videre uddannelsesforløb, uanset hvilken indgangsvej der benyttes.

Det er blevet forsikret endnu en gang fra undervisningsministeren, at der ikke vil være en sænkning af det faglige uddannelsesniveau.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at det ligger Dansk Folkeparti meget på sinde, at dette lovforslag bliver effektiviseret på bedste vis, da der er megen mistænksomhed ude omkring om, hvorvidt uddannelsesniveaet bliver sænket.

Lad mig pointere på det kraftigste, at det ønsker Dansk Folkeparti absolut ikke, tværtimod. Vi ønsker en uddannelse, der ikke mister terræn på nogen måde og er for alle, der ønsker uddannelsen og har de fornødne kvalifikationer.

Hvis en person ikke har kvalifikationerne, skal der tilbydes et dansk kursus, således at vedkommende kommer på niveau, og det, der er det primære, er, at målet bliver nået og ikke bliver forringet i forhold til den nuværende uddannelse.

SOSU-uddannelsen skal ikke kun være for personer af anden etnisk oprindelse, men for alle. Derfor lægger vi vægt på, at slutmålet skal kunne nås af alle.

Ligeledes mener vi, at der ikke skal lempes på engelskkravene på uddannelserne. Det er Dansk Folkeparti blevet lovet, og derfor er det med stor undren, at jeg erfarer, at ministeren forventer, at justeringen bl.a. vil komme til at indebære en udvidelse af mulighederne for at tage fagene dansk og engelsk på et lavere niveau end i dag, det vil sige på niveau med folkeskolens afgangsprøve. Endvidere formaliseres en mulighed, der allerede eksisterer på forsøgsbasis, for, at elever,

der ikke tidligere har haft undervisning i engelsk, kan fritages for faget og i stedet får yderligere undervisning i dansk.

For nogle måneder siden spurgte jeg i salen ministeren, om ministeren ville garantere, at der ikke ville være forringelser på SOSU-uddannelserne, og at engelsk ville blive bevaret på det niveau, det er nu. Derfor går jeg ud fra, at ministeren i et betækningsbidrag vil specificere nøjagtigt, hvad dette vil indebære, og jeg går endvidere ud fra, at det tydeligt vil blive beskrevet, at det er indgangen til uddannelserne, der bliver fleksibel, og at den færdige uddannelse ikke på nogen måder eller fagligt har den mindste forringelse.

Denne uddannelse må simpelt hen ikke blive forringet, idet den er en del af vores aftale, det er jeg godt klar over, og derfor forventer jeg, at ministeren tager tiltag til et betækningsbidrag, hvor der bliver redegjort for min problemstilling.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Tak for en tale fra fru Louise Frevert, der måske var en lille smule mere kritisk i indholdet, end jeg forventede.

Men jeg vil spørge, for at det står klokkeklart, om Dansk Folkeparti har forpligtet sig i den såkaldte hovsapakke eller forårspakke, eller hvad man nu kalder den, til at stemme for det her lovforslag, uanset hvad. Det er det ene spørgsmål.

Kl. 18.30

Fru Louise Frevert redegjorde jo for, at ministeren havde lovet, at der ikke kom nogen forringelser. Hvad er det for forringelser, som ministeren havde lovet der ikke skulle komme, men som alligevel er kommet? Kan fru Louise Frevert redegøre for dem? Hvad er det for nogle forringelser, som ministeren havde lovet fru Louise Frevert her i Folketinget, som er kommet alligevel på trods af de forsikringer, fru Louise Frevert havde fået?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Vi tager hr. Carsten Hansens sidste spørgsmål først. Det var jo det, som jeg læste op her i min ordførertale, at justeringer bl.a. vil komme til at indebære en udvidelse af muligheden for at tage fagene dansk og engelsk på et lavere niveau end i dag. Det er jeg lidt betænkelig ved, det skal jeg ærligt indrømme, og det lægger jeg overhovedet ikke skjul på, idet jeg her i Folketingssalen har

spurgt ministeren, om ministeren kan forsikre Dansk Folkeparti om, at der ikke vil være nogen forringelser på selve uddannelsen, når man kommer til slutmålet.

Det, som ligger i det her forslag, er, at der er en fleksibilitet i indgangen, og det er vi fuldstændig indforstået med. Det, som vi bare skal have en helt klokkeklar og glasklar forsikring om, er, at målet bliver nøjagtig som i dag.

Vi har indgået en aftale, som jeg ikke vil kalde en hovsaftale, men ynder at kalde forårspakken. Det lyder lidt mere lyrisk, lidt mere luftigt, og det er ligesom den melodi, som vi hellere vil synge i Dansk Folkeparti. Så det, det drejer sig om, er, at vi har sagt ja til at skulle gennemføre SOSU-uddannelsen på visse konditioner, men det er blevet sagt på fire linjer og ikke mere. Derfor skal vi have det her indhold på plads.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Det luftige vil jeg give fru Louise Frevert ret i at Dansk Folkeparti er til. Nogle gange har jeg svært ved at finde ud af, hvor man lufter hen ad, men lad det nu ligge.

Tak for svaret i øvrigt. Det, som jeg vil spørge om, er: Når der tales om fleksibilitet i indgangen, er det så det, der er, når man har et fleksibelt grundforløb? Altså det der med, at det kan være fra 10-30 uger, eller hvor meget det nu er?

For hvis det er det, der menes, er vi jo alle sammen enige om, at i et grundforløb, også i et særlig tilrettelagt forløb for voksne, der kan man starte, og der kan man have et fleksibelt grundforløb, der gør, at når man er færdig, er man parat og kan gå i gang med sin uddannelse og sit hovedforløb. Men er det sådan, at der skal dispenseres fra danskkrav og fra engelsk, og hvad ved jeg – it bliver måske det næste? Er det det, der menes?

Hvad mener fru Louise Frevert med fleksibilitet i indgangen, og er fru Louise Frevert ikke bekymret over høringssvaret, der viser, at det her måske også vil svække SOSU-skolerne økonomisk?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det, som vi kan være bekymrede over, er, hvis uddannelsen bliver forringet som helhed, og jeg kan ikke pointere kraftigt nok, at det er vi overhovedet ikke ude på, og jeg har sandelig heller ikke den formodning, at regeringen har en in-

tention om det, tværtimod. Det her er et spørgsmål om, hvordan det bliver formuleret.

For jeg tror, det er et spørgsmål om, hvordan både Dansk Folkeparti og regeringen har opfattet ordene. For når vi taler om fleksibilitet, har vi forskellige realkompetencer, som der også vil blive taget højde for i et indgangsforløb og i et fleksibelt optagekrav. Det er vi enige om så langt.

Men det, der ligger os på sinde, er, at det heller ikke skal være en uddannelse, der kun er målrettet til indvandrere. Som jeg også sagde i min ordførertale, skal det være en uddannelse for alle, og vi skal virkelig være os bevidste, at det er en uddannelse for alle, så der ikke er nogen positiv særbehandling af nogen.

At der er fleksible indgangsvinkler på at komme ind på uddannelsen og optagekrav, det er, hvad det er. Men det, der stadig væk er det primære, er, at målet er det samme, og at vi ikke på nogen som helst måde, ikke engang med 2 pct., forringer SOSU-uddannelser i forhold til, hvordan de er i dag.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Helle Sjelle som ordfører.

Helle Sjelle (KF):

I Det Konservative Folkeparti er vi af den opfattelse, at det er vigtigt, at vi får integreret vores indvandrere på en ordentlig måde i samfundet. En ordentlig integration er til glæde for både indvandlerne og vores samfund, og et af de bedste integrationsmidler er efter vores opfattelse arbejde og uddannelse, hvor der er en god mulighed for at få kendskab til andre danskere og dansk kultur.

Derfor er vi også meget enige i dette lovforslags hovedformål, nemlig at grundforløbet til social- og sundhedshjælperuddannelsen, der hidtil har været forbeholdt unge, også bliver et tilbud til voksne med en udenlandsk baggrund.

Derudover bliver sprog- og kulturundervisning nu til en integreret del af social- og sundhedsuddannelserne, således at de mennesker, der ikke har de nødvendige dansk kundskaber, får en bedre mulighed for at påbegynde og gennemføre en social- og sundhedshjælperuddannelse.

Kl. 18.35

Endelig skal adgangen til social- og sundhedsuddannelserne for de unge, der er mere praktisk end teoretisk anlagt, lettes.

Vi er af den opfattelse, at de ændringer, som lovforslaget her lægger op til, alt i alt er fornuftige, og derfor støtter vi forslaget.

Morten Homann (SF):

Da SF's ordfører, hr. Aage Frandsen, ikke kan være til stede, skal jeg sige, at SF er positiv over for lovforslaget og kan tilslutte sig formålet. Men SF går ud fra – vi vil sikre os det under udvalgsarbejdet – at der ikke sker en svækkelse af uddannelsen og dens kvalitet.

For at forbedre uddannelses- og jobmulighederne bør man også se på, om der er behov for noget tilsvarende på andre uddannelsesområder.

Så SF er positiv, men vil se nærmere på forslaget under udvalgsarbejdet.

Jeg skal sige på vegne af Enhedslisten, at de har den samme vurdering af lovforslaget.

Margrethe Vestager (RV):

Det Radikale Venstre har i modsætning til SF og Enhedslisten en negativ vurdering af forslaget i udgangspunktet. Det hænger sammen med, at vi vurderer den reform af social- og sundhedsuddannelserne, som er gennemført, som værende en overordentlig vellykket reform. Det er en reform, som har ændret uddannelserne fra at være en, hvad skal man kalde den, aktiveringsuddannelse, som folk blev henvist til mere eller mindre med deres gode vilje, til at være en attraktiv uddannelse for unge, som giver en indgang til arbejdsmarkedet, men som også giver et grundlag for videre uddannelse senere hen, når man måtte komme dertil.

Vi synes, det er meget afgørende at fastholde de positive og stærke fremskridt, som skolerne har gjort, og som de har sikret for deres elever. Vi synes også, det skal anerkendes, at skolerne gør en meget stor uddannelsesindsats for en meget bred elevgruppe. De kommer med meget forskellig baggrund og med mange forskellige forudsætninger, men det er lykkedes, og det er lykkedes godt.

Der er også mange positive erfaringer i forhold til at lave introkurser og forforløb for at kvalificere eleverne, og det synes vi man skulle fortsætte med.

Dermed er også sagt, at vi har lagt os ret tæt op ad nogle af de høringssvar, som spørger: Er det virkelig nødvendigt med den her lovændring? Kan det være meningen, at vi skal sætte kronen på værket på en flot reform ved at ændre og lempe på optagelsesbetingelserne, på de fag-

lige krav, sådan at vi faktisk ikke ved, hvad der bliver enden på det, heller ikke i forhold til mulighederne for videre uddannelse? Vi ved heller ikke, hvad der sker med uddannelsesmiljøerne rundt omkring.

Derfor er vi meget skeptiske over for det forslag, som er fremsat her. Vi har meget svært ved at se det positive moment i det, som Venstres ordfører så, og den skråsikkerhed, hvormed han insisterede på, at der ikke ville ske noget med det faglige niveau. Vi synes ikke, det er rimeligt i forhold til det arbejde, som er gjort med at implementere reformen, at man så kort tid efter kommer med et forslag, som ændrer grundlæggende på nogle af de centrale elementer.

Vi håber, at der kan gives nogen sikkerhed under udvalgsbehandlingen. Sådan som forslaget er oplyst for indeværende, kan vi ikke støtte det.

Bodil Kornbek (KD):

Kristendemokraterne er enige med regeringen i, at uddannelse spiller en central rolle for det vellykkede integrationsforløb, ikke mindst når vi også tænker på det i et kønsperspektiv. Man kan jo håbe på, at denne udvidede adgang til en uddannelse, der giver adgang til omsorgsarbejde, som er et typisk kvindeområde, vil tiltrække flere kvindelige indvandrere og dermed være med til at styrke deres integration i samfundet, hvilket der i den grad bør være fokus på.

Vi imødekommer en større grad af individuel tilrettelæggelse og fleksibilitet i grundforløbet, da det forhåbentlig vil åbne op for en udvidelse i SOSU-uddannelsernes elevsammensætning.

Vi finder det dog væsentligt, at man i den konkrete optagelsesprocedure er bevidst om ikke at favorisere ansøgere med erhvervs erfaring og personer over 25 år på grundforløbet i udtalt grad, da SOSU-uddannelsen også bør være for unge under 25 år. Mangfoldighed i uddannelsen er jo altid at foretrække.

Det er væsentligt for os at være opmærksom på under udvalgsarbejdet, hvorvidt lempelserne i adgangskravene, den udvidede mulighed for at give merit og muligheden for at afkorte uddannelsen, indebærer en sænkning i det faglige niveau hos de færdiguddannede social- og sundhedshjælpere.

Vi finder det også vigtigt lige at sætte fokus på, at vi under udvalgsarbejdet tager bekymringerne fra de enkelte høringssvar angående udgiftsneutralitet til efterretning. Den fleksible tilrettelæggelse af uddannelsesforløbet vil for-

mentlig i praksis indebære et pres for mere uddannelse med større krav til lærerressourcer samt skolernes fysiske rammer og indretning til følge.

På trods af de fremlagte forbehold er vi positive over for lovforslaget.

Kl. 18.40

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne sige tak til Dansk Folkeparti, SF, Enhedslisten og Kristendemokraterne for opbakningen til lovforslaget her, som handler om at sikre større fleksibilitet og også give supplerende adgangsmuligheder til de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser.

Jeg synes, at hr. Carsten Hansens ordførerindlæg, som ganske vist var på vegne af hr. Bjarne Laustsen, i hvert fald for mig stiller et meget principielt, men afgørende spørgsmål, nemlig om Socialdemokraterne i virkeligheden slet ikke er interesseret i at se på det begreb, som vi ellers arbejder mere og mere med inden for uddannelsessektoren, nemlig begrebet realkompetence. Jeg forstod hr. Carsten Hansens indlæg, men også hans indlæg i debatten, i retning af, at man overhovedet ikke fra Socialdemokraternes side ønskede at anerkende, at man rent faktisk, hvis man har været på arbejdsmarkedet, kan have nogle kompetencer med sig, som også bør tælle, når man søger om optagelse på en uddannelse.

Så vil jeg gerne slutte af med at svare på noget af det, som fru Louise Frevert var inde på. Fru Louise Frevert har sammen med flere understreget, at lovforslaget naturligvis ikke må betyde en forringelse af kvaliteten i uddannelsen. Fru Louise Frevert udbad sig en glasklar forsikring om, at lovforslaget her ikke på nogen måde går på kompromis med kvaliteten i uddannelserne.

Det får mig til at henvise til lovforslagets bemærkninger, hvor der står, at en række teorikrav i uddannelserne lempes. Der står også, at det skal ske af hensyn til, at mere praktisk orienterede samt også flygtninge/indvandrere skal have mulighed for at klare sig bedre i uddannelsessystemet. Men der står *også*, og det skulle så gerne udgøre den glasklare forsikring, at det faglige niveau i social- og sundhedshjælperuddannelserne ikke bliver sænket.

For regeringen er det helt afgørende, at færdiguddannede social- og sundhedshjælpere har de kvalifikationer, der er nødvendige for at udføre service, pleje og omsorg på et højt fagligt niveau. Derfor skal uddannelseskravene afstem-

mes med kvalifikationsbehovene på de forskellige beskæftigelsesområder og med kravene ved valg af fortsat uddannelse.

Jeg er naturligvis parat til at svare på spørgsmål, som vil opstå undervejs i udvalgsbehandlingen. Jeg håber så, at eventuelle opklarende spørgsmål kan bidrage til, at også gerne flere partier vil være med på at støtte det her lovforslag, som jo skal give en gruppe nemmere adgang til at få en uddannelse.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Der opstod altså spørgsmål allerede nu.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Når man lemper på teorikrav og krav i uddannelsen for de mennesker, som har en mere praktisk end teoretisk baggrund, men samtidig forsikrer, at uddannelsens indhold og uddannelsens krav og målsætning ikke vil blive forringet, hvordan får ministeren så de to udsagn til at hænge sammen?

Kunne ministeren ikke anskueliggøre det for en simpel lægmand som mig, hvordan det forholder sig? Der er nogle krav, hvor man slækker på teori, slækker på indhold i uddannelsen, men alligevel sikrer, at kvaliteten bliver den samme.

Så skal jeg oplyse ministeren om, at vi jo, lang tid før ministeren næsten beskæftigede sig med uddannelsespolitik, har anerkendt realkompetencebegrebet i GUV og andre steder, så den diskussion kan vi gemme til en anden gang. Men jeg vil blot sige, at vi selvfølgelig anerkender realkompetencebegrebet, og vi var nogle af de første, der tog fat om det, i øvrigt sammen med De Radikale.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Så synes jeg, det er ærgerligt, at Socialdemokraterne ikke er parate til at se på lovforslaget her med lige præcis de briller, som hr. Carsten Hansen nævner at man faktisk ofte gør brug af hos Socialdemokraterne.

For det her handler jo lige præcis om at sikre, at bl.a. flygtninge/indvandrere, hvis de har været på arbejdsmarkedet, kan optages på nogle andre vilkår, forudsat at man tager højde for den realkompetence, som de naturligvis har med sig, i og med at der for bl.a. at have et andet dansk-niveau stilles minimumskrav om, at de skal have været i beskæftigelse 6 måneder, altså have

et fagrelevant erfaringsgrundlag som den del af realkompetencen, som så også vil tælle med.

Kl. 18.45

Et andet eksempel er dispensationsmulighederne for kravet om engelsk, og det var jo et krav, som kom ind i den udmærkede reform af social- og sundhedsuddannelserne, der blev gennemført for et par år siden. Men det kom ind, fordi der med reformen blev skabt hul igen, hvis jeg må sige det på den måde, altså at man kan søge om optagelse og færdiggøre en uddannelse som sygeplejerske. Der ville der naturligvis være krav om engelsk, men da engelsk jo ikke er det mest fremherskende sprog på danske plejehjem, synes jeg, at der bør være mulighed for at give dispensation for f.eks. indvandrere, som ikke besidder engelske kompetencer.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Som det er mig oplyst, er det engelsk, der bruges på uddannelsen, jo ganske lidt teoritunt og handler om, at man skal kunne forstå gloser og kunne forstå visse fundamentale begreber på engelsk, i øvrigt hverken på A-, B-, C- eller D-niveau. Vi er længere nede i forhold til det, og det kan man selvfølgelig altid diskutere.

Men jeg tager egentlig ordet for at spørge ministeren: Realkompetencebegrebet, som ministeren bragte ind, hvor meget har det med teori og dansk at gøre? For realkompetencebegrebet bringer man jo som regel ind i forhold til praktikken, eller hvis man har haft erhvervet eller har taget en videregående uddannelse eller noget andet. Så kan vi sige, at så giver man merit på den del af den videnstunge del. Men hvordan kommer realkompetencebegrebet ind i forhold til dansk?

Det kunne være ganske interessant at få ministerens vurdering af det, for mig bekendt har det ikke noget med realkompetence at gøre. Det har noget at gøre med, at der slækkes på kvaliteten og uddannelseskravene om, at man skal kunne begå sig på dansk, også ude hos de mennesker, som har krav på at blive forstået, hvad angår etik og moral osv.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Så vil jeg tage udgangspunkt i det, der rent faktisk står beskrevet i lovforslagets bemærkninger, for der står der nemlig, at det er planen med lovforslaget, at udgangspunktet skal være, at udenlandske ansøgere skal have danskprøve A i hen-

hold til bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge; den skal altså være bestået.

Men som et alternativ skal man kunne nøjes med at have danskprøve 2, hvis man altså har 6 måneders relevant erhvervs erfaring, hvor man har fået et fagrelevant ordforråd på dansk og dermed også et fagrelevant erfaringsgrundlag i øvrigt. Det er jo lige præcis realkompetencebegrebet, der tæller her, og det er altså det, hr. Carsten Hansen afviser, fordi han ikke ønsker, at den her gruppe skal have mulighed for at blive optaget på en social- og sundhedsuddannelse.

Det synes jeg er ærgerligt og en skam, specielt set i lyset af, at hr. Carsten Hansen netop har understreget vigtigheden af begrebet realkompetence for Socialdemokraterne.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg skal bare forstå ministeren helt korrekt. Nu må ministeren korrigere mig, hvis der er noget, jeg har misopfattet. På den ene side siger ministeren, at ministeren ikke på nogen måder vil sænke niveauet i uddannelsen. På den anden side hørte jeg for et øjeblik siden ministeren sige, at ministeren vil dispensere for engelsk for de personer, som har en realkompetence. Hvad menes der med det? For enten dispenserer man, og så har jeg da en fornemmelse af, at man så har sænket niveauet, eller også beholder man niveauet, og så er det ikke nødvendigt at have en dispensation på nogen som helst måde.

Så har ministeren tænkt sig at sænke niveauet, eller har ministeren ikke tænkt sig at sænke niveauet?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Helt overordnet vil jeg gerne gentage, at der ikke er tale om, at niveauet i uddannelserne bliver sænket.

Det, der er tale om, er, at vi laver mere fleksibel adgang til uddannelserne, og eksemplet med danskprøven var et eksempel, hvor realkompetencen kan tælle med i vurderingen af den enkelte person, når man optages til uddannelsen.

Det andet eksempel var kravet om engelsk, som blev indført, da man lavede reformen tilbage i 2000. Grunden til, at det blev indført som et krav for at blive optaget på social- og sundheds-hjælperuddannelsen, var, at vi med reformen lavede hul igennem, så man kunne uddanne sig først til social- og sundheds-hjælper, så til social- og sundhedsassistent og efterfølgende færdig-

uddanne sig som sygeplejerske. Hvis man ønsker at gå videre – altså hvis man har taget en social- og sundheds-hjælperuddannelse og har fået dispensation fra engelsk, fordi man ikke har de engelskkompetencer, men ellers har de øvrige kompetencer, som der stilles krav om for at kunne varetage funktionen som social- og sundheds-hjælper – så skal man naturligvis efterfølgende efteruddanne sig i engelsk for at kunne gå videre i uddannelsessystemet.

Det er jo ikke et krav i sig selv, at man skal kunne engelsk for at kunne agere på et dansk plejehjem. Det håber jeg fru Louise Frevert er enig med mig i, men kravet om engelsk har været en betingelse, fordi social- og sundheds-hjælperuddannelsen var meritgivende til videre uddannelsesforløb, og der er engelsk naturligvis en forudsætning.

Kl. 18.50

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af lovforslag nr. L 230: Forslag til lov om indfødsrets meddelelse. Af integrationsministeren (Bertel Haarder). (FremSAT 15/4 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Søren Krarup (DF):

Integrationsministeren ved, at vi ved denne første behandling hverken vil svare ja eller nej. Vi drøfter i øjeblikket retningslinjerne for tildeling af indfødsret med ministeren, og før vi har fået en afklaring på disse drøftelser, kan vi hverken sige ja eller nej.